



## Notat om udpegning af Grønt DK-kort

Grønt Danmarkskort skal bestå af fire forskellige udpegninger:

1. Eksisterende værdifuld natur
2. Potentiel natur
3. Økologiske forbindelser
4. Potentielle økologiske forbindelser

Fire ud fem kommuner i det lokale naturråd for Vestsjælland har i kommuneplan 2017-2029 indarbejdet udpegninger til Grønt Danmarkskort og har haft forskellige tilgange til opgaven. Disse fremgår af nedenstående beskrivelser. Sorø Kommunes udpegninger fra 2013 revideres i 2018-2019.

### Odsherred Kommune

#### *Ad 1) Eksisterende værdifuld natur*

Den eksisterende værdifulde natur er udpeget på baggrund af de biologiske kerneområder fra Naturkvalitetsplan 2018-2026. Hertil er føjet Natura 2000-områder på land samt landskabsfredninger.

De biologiske kerneområder indeholder primært § 3-natur eller skov og opfylder et eller flere af følgende kriterier:

- Store sammenhængende § 3-naturområder og/eller skovområder (>100 ha).
- Arealer der har et væsentligt indhold af § 3-naturområder i god eller høj naturtilstand.
- Områder med naturtyper der er sjældne i kommunen (væld, hængesæk, avneknippe-moser).
- Områder der rummer et væsentligt indhold af rødlistede, fredede, regionalt sjældne eller bilag IV-arter (>10).

#### *Ad 2) Potentiel natur*

De potentielle naturområder er udpeget med afsæt i tidligere udpegninger fra Kommuneplan 2013-2025 - dog er flere områder blevet udtaget. Hertil er føjet områder med ønsket skovrejsning og kulstofrige lavbundarealer (Trundholm Mose).

#### *Ad 3 og 4) Økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser*

De økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser er udpeget på baggrund af spredningskorridorer fra Naturkvalitetsplan 2018-2026.

De økologiske forbindelseslinjer løber på eller langs vandløb, søer, sten- og jorddiger, skove, på lavbund, kystlinjen, vådområder og potentielle vådområder samt fredede naturområder. Korridorerne ligger oftest på eksisterende natur eller udyrkede arealer, men også langs agerjord, hvor de følger levende hegn, diger mm.

I de tilfælde hvor mere end 75 % af korridoren på nuværende tidspunkt allerede kan betegnes som funktionel (beskyttet natur/vandløb/kyst/træbevokset), er den betegnet som økologisk forbindelse. I de tilfælde, hvor der endnu ikke er strukturer, som understøtter spredning, er den udpeget som værende potentiel.

### Slagelse Kommune

I udpegningen indgår Natura 2000-områder på land, værdifulde naturområder uden for Natura 2000-områderne samt nye naturområder, som kan udvides eller skabe sammenhæng mellem

eksisterende værdifulde naturområder. Der er lagt vægt på en øget tilknytning mellem Natura 2000-områderne og andre værdifulde naturområder. Der indgår andre naturområder, som samtidig kan bidrage til klimatilpasning og klimaforebyggelse, et bedre vandmiljø eller rekreation.

Som grundlag for udpegningen af Grønt Danmarkskort ligger en GIS-analyse af registreringer af arter og naturtyper. Der er inddraget viden om jordbundstyper, geomorfologi, kontinuitet og kulturhistorie. Til at understøtte udpegningen er analysen sammenholdt med data fra "Digitale Naturkort - Biodiversitetskortet". Der er blandt andet inddraget information om 'arealer, der understøtter biodiversitet', 'bioscore' og 'artscore'.

#### *Ad 1) Eksisterende værdifuld natur*

Kerneområder er større sammenhængende områder af særlig betydning for plante- og dyrelivet. Udover Natura 2000-områderne er tale om kystnære områder, vandløbsnære områder og skovområder. Områderne har en særlig høj tæthed af naturområder, og de består ofte af en mosaik af forskellige naturtyper.

#### *Ad 2) Potentiel natur*

Tre større lavbundarealer og et område udlagt til skovrejsning indgår som potentielle kerneområder.

#### *Ad 3) Økologiske forbindelser*

Korridorer ligger langs vandløb, kyststrækninger, vejanlæg og nedlagte banelegemer. Korridorer fungerer som økologiske forbindelser mellem kerneområder.

#### *Ad 4) Potentielle økologiske forbindelser*

Der er udpeget en potentiel spredningskorridor for padder. Langs Storebæltskysten binder den kommunens to Natura 2000-områder sammen. Den går endvidere langs Tude Å og Vårby Å nord og syd om Slagelse by videre ind mod skovområderne og Antvorskov Øvelsesterræn øst for Slagelse.

Der er udpeget rørlagte vandløbsstrækninger og vandløbsstrækninger med mulighed for blotlægning og genslyngning.

### **Holbæk Kommune**

#### *Ad 1 og 2) Særlige naturbeskyttelsesområder*

Udpegningen af særlige naturbeskyttelsesområder og potentielle naturbeskyttelsesområder i Holbæk Kommune er grundlæggende sket på baggrund af andre naturudpegninger. Primært er det Natura 2000 områder og større sammenhængende naturområder. Desuden er der sket udpegning af områder i kommunen, hvor der er en større koncentration af beskyttede naturtyper og områder med særlig værdifuld natur. Endelig er det vigtigt, at naturudpegningen er sammenhængende, hvilket er søgt imødekommet, hvor det kan begrundes.

Potentielle naturområder er udpeget på arealer, hvor der ikke i dag findes natur af større værdi, men hvor det er muligt at genskabe naturområder, eller på områder, hvor der i relation til eksisterende naturområder eller økologiske forbindelser vil være mulighed for at forbedre naturindholdet. Det vil især dreje sig om tidligere naturområder og lavbundssteder, samt områder i tilknytning til eksisterende naturområder, hvor tilsvarende forhold kan genskabes.

#### *Ad 3) Økologiske forbindelser*

De økologiske forbindelser danner forbindelser mellem de værdifulde naturområder. I disse forbindelser vil der være en vis grad af naturtyper. Der kan dog ikke forventes egentlige leve- og ynglesteder for mulige truede arter, men de kan skabe forbindelse mellem andre levesteder. Typisk vil det dreje sig om arealer langs vandløb.

#### Ad 4) potentielle økologiske forbindelser

Der er udpeget potentielle økologiske forbindelser, hvor det vil være ønskeligt at skabe forbindelse mellem værdifulde naturområder, men hvor der ikke er egentlige naturtyper, som kan fungere som forbindelsesled. Det skal dog være muligt at kunne genskabe ny natur på arealer i disse forbindelser.

### Sorø Kommune

I Sorø er kommuneplanprocessen udskudt til 2019. Det betyder at udpegningerne til "Grønt Danmarkskort" vedtaget i 2013 bliver revideret i løbet af 2018 - 2019.

Ved udpegningen af naturområder og økologiske forbindelser er der skelnet mellem naturtyperne skov, tør natur og natur tilknyttet vand og fugtig jordbund.

#### Ad 1) Eksisterende værdifuld natur

Naturområderne (kerneområderne) er udpeget hvor der er en høj koncentration af eksisterende natur, som skal beskyttes. Udpegningskriterierne har overordnet været sammenhængende skov- og søområder større end 5 ha, større moser, overdrev og færdiggravede råstofgrave samt hovedvandløbene Tude Å, Åmose Å, Tuel Å og Susåen.

#### Ad 2) Potentiel natur

De potentielle naturområder skal kommunen tage særlige hensyn til muligheden for at skabe ny natur. De færdiggravede råstofgrave er områder, hvor der ofte er gunstige forudsætninger for at genetablere tidligere natur. *Temaet lavbundsarealer, der kan genoprettes som vådområder, supplerer udpegningen af potentielle naturområder.*

Økologiske forbindelser giver dyr og planter mulighed for at sprede sig gennem landskabet. Gode spredningsmuligheder er især vigtige for de truede arter, som typisk er opført på "rødlister" over særligt beskyttelseskrævende arter. Som eksempel på sårbare eller truede arter i Sorø Kommune kan nævnes hasselmus, strandtudse samt den sjældne bille eremit.

#### Ad 3) Økologiske forbindelser

Forbindelser mellem naturområder, hvor tætheden af småbiotoper er høj. Det kan være sten- og jorddiger, fortidsminder, levende hegn, småsøer, skrænter og vandløb som "trædesten" for spredning af dyr og planter.

#### Ad 4) Potentielle økologiske forbindelser

Rummer muligheder for etablering af ny natur, som kan sprede arter mellem naturområder f.eks. i lavbundsområder og råstofgraveområder.

### Kalundborg Kommune

Kommuneplan 2017 med Grønt Danmarkskort er netop vedtaget i kommunalbestyrelsen i december 2017. De forskellige udpegninger er udvidet i forhold til forrige kommuneplan (KP13):

KP17 (gældende)		KP13	
Eksisterende Naturområder	12.430 ha 20,5 %	Områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser	11.530 ha 19,1 %
Potentielle Naturområder	3.520 ha 5,8 %	Potentielle naturbeskyttelsesområder	350 ha 0,6 %
Økologiske forbindelser	22.410 ha 37,1 %	Økologiske forbindelser	7.550 ha 12,5 %

Potentielle økologiske forbindelser	Potentielle økologiske forbindelser
8.590 ha	1.510 ha
14,2 %	2,5 %

#### Ad 1) Eksisterende værdifuld natur

Udgjorde førhen (som Områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser i KP13) alle Natura 2000-områder, alle fredninger (inkl. kirkefredninger og udsigtsfredninger) og alle § 3-områder (tilstand underordnet).

I den ny udpegning Eksisterende værdifuld natur er alle Natura 2000-områder stadig med, visse § 3-områder og visse fredninger er udvalgt ud fra kendskab til områder med særligt stor naturværdi og hvor fredningsbestemmelserne har botanisk/biologisk indhold. Desuden er visse skove taget med, udvalgt ud fra temaet HNV-skov i 'Biodiversitetskortet'.

#### Ad 2) Potentiel natur

Var (i KP13) begrænset til råstofgrave, der med tiden kunne efterbehandles til natur. Disse råstofområder er stadig med, sammen med de af § 3-områderne skovene der ikke indgik i Eksisterende værdifuld natur. For nogle af § 3-områderne gælder at de pt. er i en elendig tilstand, men ville kunne rette sig med rette drift og (natur-)pleje. For skovene gælder f.eks. nyrejste statsskove og andre skovrejsningsområder som potentielle, da de indenfor nogle trægenerationer vil kunne opnå høj naturværdi, ligesom plantager og andre ensartede skove og remiser med tiden kunne udvikles mod en højere naturværdi.

#### Ad 3) Økologiske forbindelser

Udgjorde i KP13 en bræmme (100 m) langs vandløb og kyster, og det blev lovet at: "...I den kommende planperiode udpeges økologiske forbindelser der forbinder overdrev og skove." En helt ny optegning af forbindelserne er lavet udfra forekomst af våd natur (søer, moser, enge), tør natur og kyster (heder overdrev, strandenge/strandoverdrev og kystklinter) og skovnatur (fredskov og anden skovbeplantning). Med en buffer lagt udenom de eksisterende arealer findes dels områder med en høj grad af sammenhæng og økologisk forbindelse, og dels de mindre naturområder der ligger isoleret i landskabet, og som derfor ikke indgår i de økologiske forbindelser.

#### Ad 4) Potentielle økologiske forbindelser

Bestod før af en bræmme langs rørlagte vandløb (der måske, måske ikke kunne blive åbnet på (langt) sigt) er nyttegnet som et bredere bufferareal. Med dette illustreres det hvor naturmæssige tiltag ville kunne styrke en tynd, eksisterende forbindelse eller evt. opbygge en helt ny forbindelse til gavn for alt andet end de mest spredningsdygtige arter.